

AVIOLIITTO

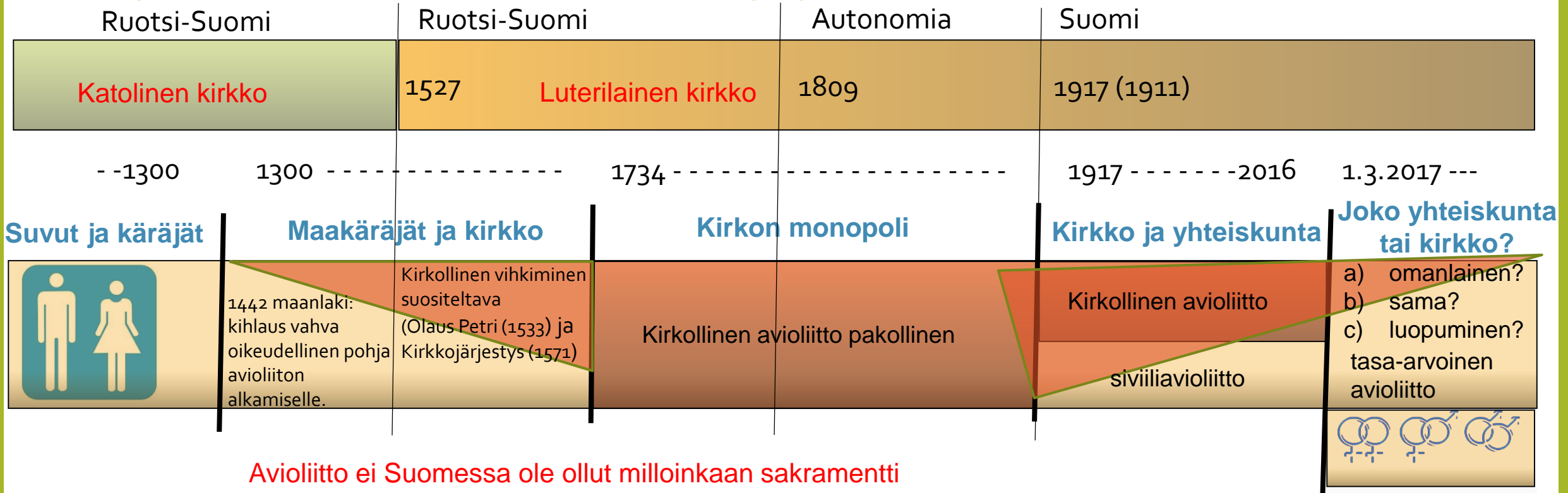
kirkossamme tänään ja huomenna

Oulun tuomiorovastikunnan pappien kokoontuminen 11.1.2017,

POHTO-seminaari

Avioliittoinstituution lyhyt historia

keskiajalta nykyaikaan (Suomi osana Ruotsia, Venäjää ja itsenäisyyden aika)



Avioliitto ei Suomessa ole ollut milloinkaan sakramentti

Luther (ja Agricola 1549)

Avioliitto yhteiskunnallinen toimi, Kirkollinen siunaus/vihkiminen ei ole oikeudellinen toimi (1520-luku)

Poiketen Lutherista, monin paikoin vihkimisestä tuli myös oikeudellinen toimi, mm. 1571 Ruotsin kirkkojärjestys

Avioliitto sakramentiksi vuonna 1145 (Ef.

5:32), velvoite kirkolliseen vihkimiseen vuonna 1215
Katolinen kirkko

Kirkko edellytti vihkimystä kirkollisen avioliiton ehdoksi vuodesta 1563 lähtien

1907 ja 1918 väljennyksiä kirkon jäsenen avioliiton solmimiseen (seka-avioliitot)

Vatikaani II 1962-1965 edelleen väljensi vihkimisen ehtoja

Kirkon avioliittoteologia on katsomista avaimenreikään



- 1) Luomiskertomus (1. Moos. 1:27-28):** *Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne."*
- 2) Jeesuksen toteamus fariseuksille avioerokysymykseen (Matt.19:6, Mk 10:9):** *He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi. Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako." Fariseukset kysyivät häneltä: "Miksi sitten Mooses on säätänyt, että jos mies hylkää vaimonsa, hänen on annettava tälle erokirja?" Hän vastasi: "Mooses antoi teille luvan hylätä vaimonne, koska te olette niin kovasydämissä. Mutta alun perin ei ollut niin. Minä sanon teille: se, joka hylkää vaimonsa muun syyn kuin haureuden tähden ja menee naimisiin toisen kanssa, tekee aviorikoksen. [Aviorikoksen tekee myös se, joka nai miehensä hylkäämän naisen.]"**
- 3) Kristus ja seurakunta (Ef. 5:31-33):** *"Siksi mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi." Tämä on suuri salaisuus; minä tarkoitan Kristusta ja seurakuntaa. Mutta se koskee myös kaikkia teitä: jokaisen tulee rakastaa vaimoaan niin kuin itseään, ja vaimon tulee kunnioittaa miestään."*

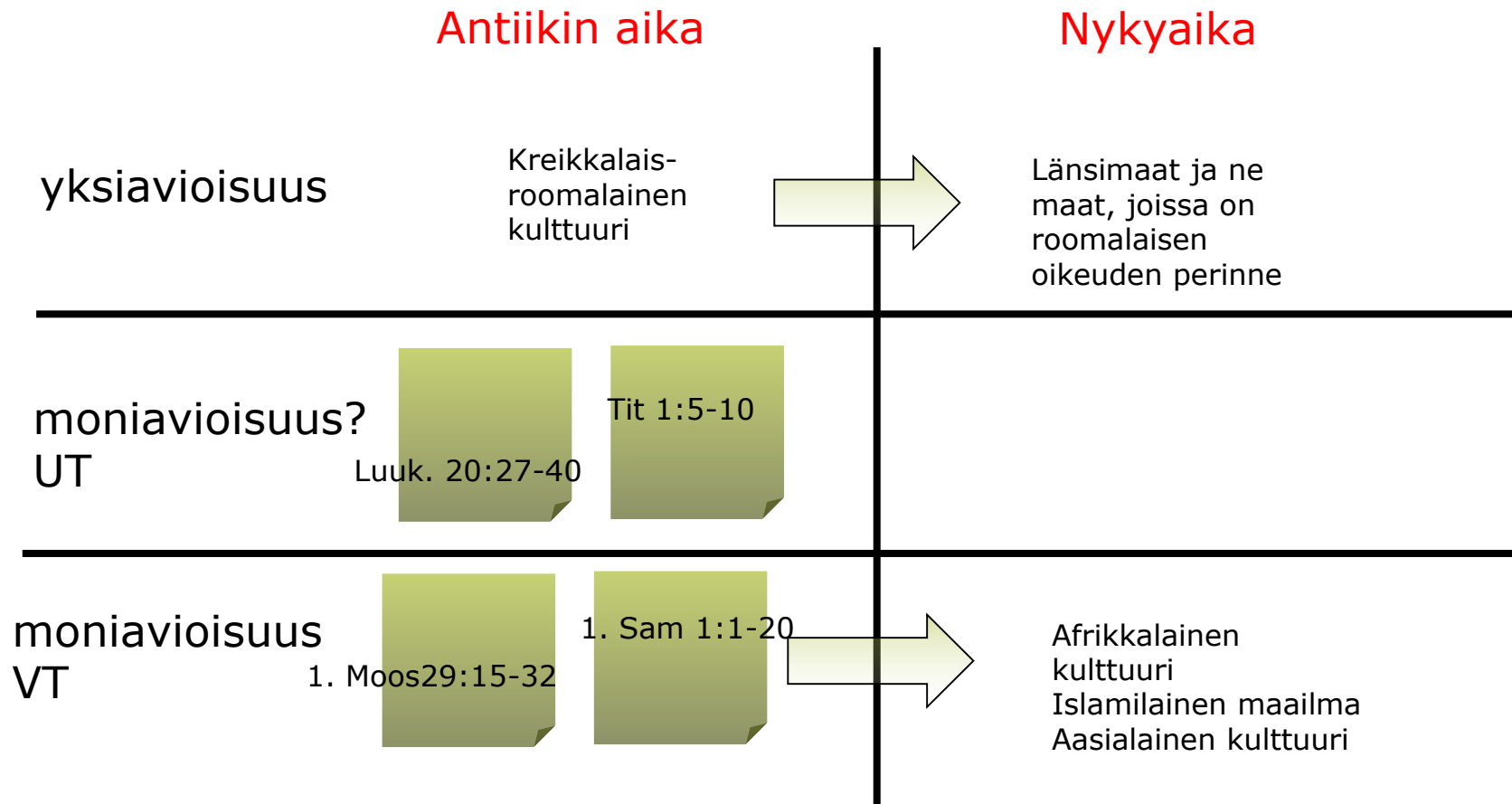
Ryhmäpohdintatehtävät

1. Avioliiton **määritelmä**
2. Mihin avioliittoa **tarvitaan?** Miksi se on olemassa?
3. **Kirkko** ja avioliitto?
4. Avioliitto **yhteiskunnallisena** järjestyksenä
5. Avioliiton **muuttuvat ja monet** kontekstit

Ryhmä A: padlet.com/jukkahautala/ouluA

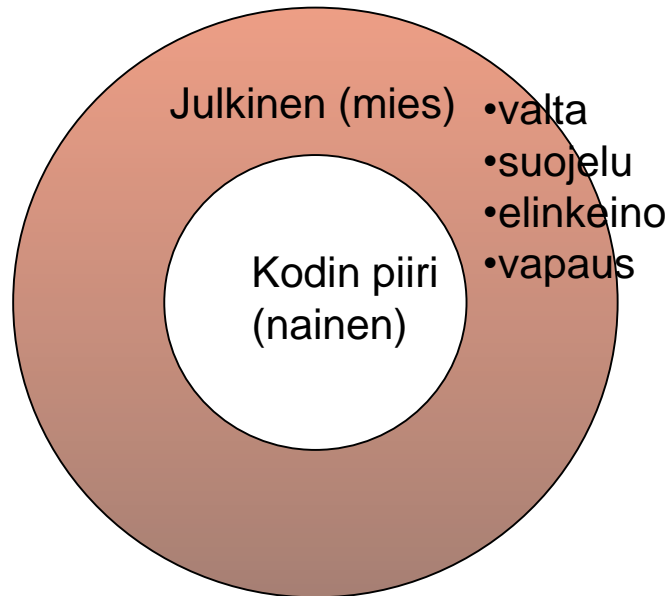
Ryhmä B: padlet.com/jukkahautala/ouluB

Avioliittoinstituution muuttumisesta Raamatussa

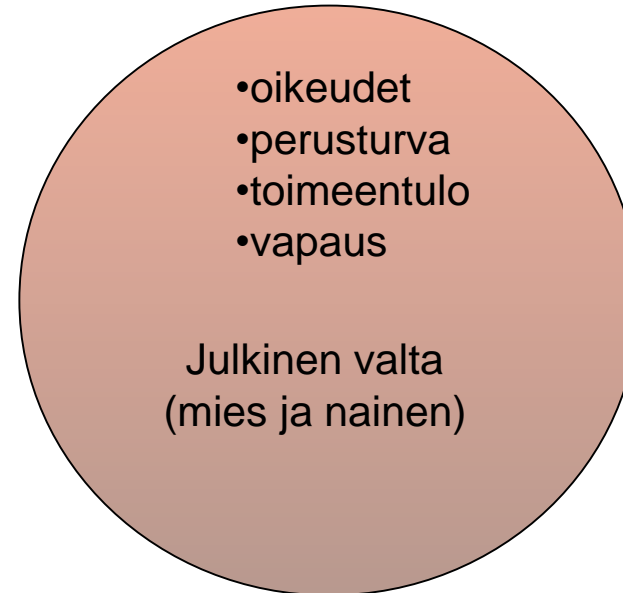


Esimerkki naisen asemasta Raamatussa/ Raamatun ajan Lähi- Idässä

PERINTEINEN YHTEISKUNTA
(patriarkaalinen)



MODERNI YHTEISKUNTA
(erit. Pohjoismaat)



MIES JA NAINEN SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA

KRISTILLINEN EUROOPPALAINEN KULTTUURI

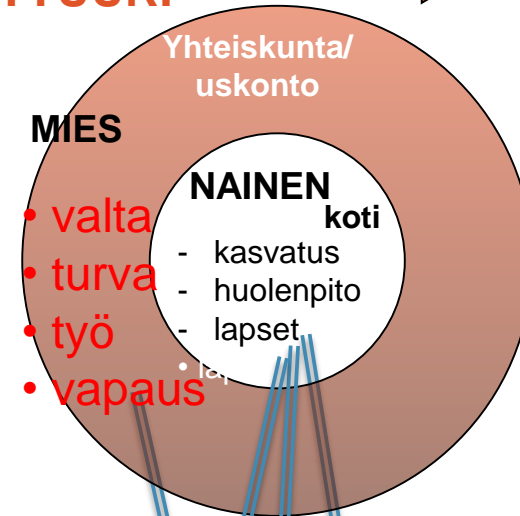


TASA-ARVOINEN YHTEISKUNTA

- demokratia
- laki ja järjestys
- poliisi
- puolustusvoimat

MIES JA NAINEN LÄHI- IDÄN YHTEISKUNNISSA

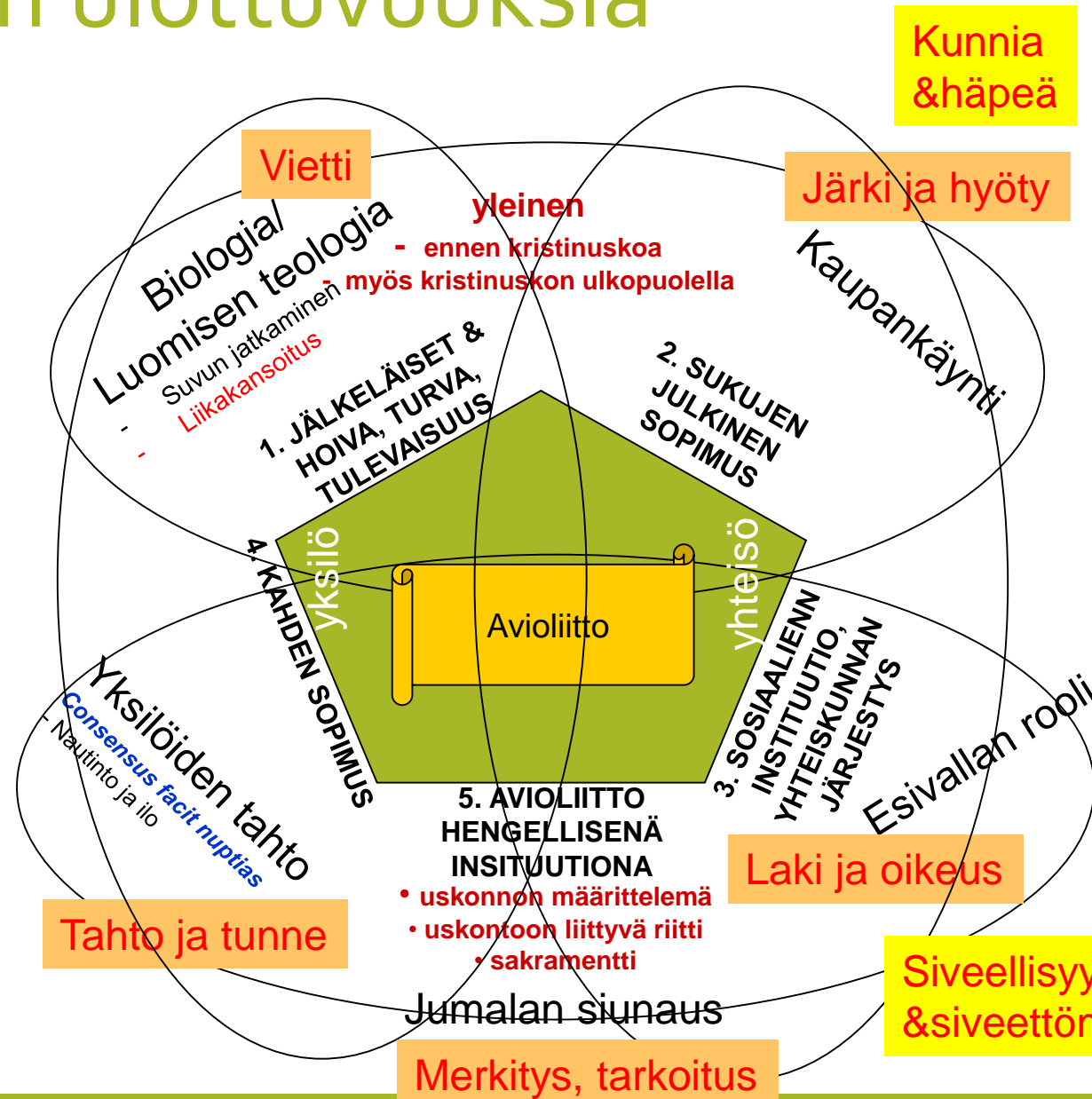
ISLAMILAINEN KULTTUURI



MIESTEN YHTEISKUNTA

- (patriarkaalinen)
- klaanit, heimot ja ryhmät vastaavat turvallisuudesta

Avioliiton ulottuvuuksia



Pohjoismaisessa avioliitossa pätevät välttämättä enää kohdat 4. ja 3 tai 4. ja 5. tai 3-5. Muu on "ekstraa". 4. on nyt keskiössä. 1. (jälkeläiset) eikä 2. (suku) ole välttämätön.

- kohdat 1. ja 2. eivät välttämättä sisällä uskontoon liittyvää avioliittojärjestelmää.
- osa "järkeenkäypää" syytä ihmisen perustarpeiden toteuttamiseksi (seksuaalisuus, lisääntyminen, hoiva, tulevaisuuden varmistaminen, omaisuuden siirtyminen)
- VT ja UT eivät puhu avioliittoon vihkimisestä, kylläkin näiden ulottuvuuksien (1,2) harjoittamisesta käytännössä.

•Vahvin ja vallitseva yhteiskuntajärjestys luo puitteet avioliittoinstituutiolle. Roomalainen oikeus on kristillisen kirkon harjoittaman avioliittokäsityksen lähtökohta ja tausta.

Björn Vikström – kirkko ja muutos (Jeffrey John)

1. Muuttuneen toimintaympäristön **haasteet kielletään** kokonaan
2. Ehdotettuja muutoksia **vastustetaan** voimakkaasti
3. Vähitellen **hyväksytään poikkeuksia** erityistapauksissa ja
4. Lopulta todetaan asian muututtua, että "tätähän me olemme **edustaneet koko ajan**"

(vrt. miehen ja naisen tasa-arvo, avosuhteet, avioerot, eronneiden uudelleen vihkiminen, Vikström 2016, 122)

Avioliitot ja avioerot 1965-2015

http://www.tilastokeskus.fi/til/ssaaty/2015/ssaaty_2015_2016-04-21_tie_001_fi.html

Kirkkohäiden suosio laskee – yli puolet avioliitoista solmitaan maistraatissa

<http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/kirkkohaiden-suosio-laskee-jo-yli-puolet-avioliitoista-solmitaan-maistraatissa/5105162>